

Evropská hospodářská, správní a kulturní studia

Program přednášek

Trestní právo (hmotné a procesní) v evropském prostředí

IV. semestr ak. r. 2006/2007

I.

19. 2. 2007, prof. V. Kratochvíl

- Pojem trestního práva hmotného a jeho struktura (obecná a zvláštní část)
- Funkce trestního práva hmotného (přehled z hlediska viny a trestu)
- Základní zásady trestního práva hmotného (přehled z hlediska viny a trestu)
- Základní instituty trestního práva hmotného (přehled z hlediska viny a trestu)
- Trestní právo hmotné a trestní právo procesní, ústavní právo, správní právo trestní.
- Trestní právo mládeže (mladistvých, dětí)
- Prameny trestního práva hmotného a jejich výklad
- Mezinárodní smlouvy podle čl. 10 Ústavy ČR z hlediska pramenů trestního práva hmotného a jejich výklad

II.

26. 2. 2007, prof. V. Kratochvíl

Vybrané základní zásady trestního práva hmotného:

- zásada zákazu analogie trestního zákona k tíži pachatele
- zásada zákazu retroaktivity trestního zákona k tíži pachatele
- zásada individuální trestní odpovědnosti fyzických osob a trestní odpovědnost právnických osob
- zásada odpovědnosti za zavinění
- zásada jednoty trestní prevence a represe
- zásada zákonnosti trestů
- zásada přiměřenosti trestů

III.

5. 3. 2007, doc. J. Fenyk

- Historický vývoj trestního řízení
- Stručná charakteristika českého trestního řízení
- Pojem trestního práva procesního a trestního řízení; struktura trestního práva procesního (obecná a zvláštní část)
- Funkce trestního práva procesního (trestního řízení)
- Základní zásady trestního práva procesního (trestního řízení) přehled:
 - o společné zásady
 - o zásady zahájení trestního řízení
 - o zásady dokazování
- Prameny trestního práva procesního a jejich výklad

IV.

12. 3. 2007, doc. J. Fenyk

Vybrané základní zásady trestního práva procesního (trestního řízení):

- zásada řádného zákonného procesu
- zásada přiměřenosti (zdrženlivosti)
- zásada rychlosti řízení

- zásada zajištění práva na obhajobu
- zásada presumpce nevinoty
- zásada zjištění skutkového stavu bez důvodných pochybností
- zásada veřejnosti

V.

19. 3. 2007, doc. J. Kuchta

- Trestný čin, provinění a jejich skutková podstata (objekt, objektivní stránka, subjekt, subjektivní stránka)
- Formy trestného činu, provinění:
 - příprava a pokus
 - trestná součinnost
 - organizovaný zločin
 - souběh a recidiva trestných činů
- Okolnosti vylučující trestnost činu
- Okolnosti způsobující zánik trestnosti činu
- Zvláštní část trestního zákona a proces evropeizace

VI.

26. 3. 2007, doc. V. Kalvodová

- Trest a ochranné opatření ukládané dospělému (pojem, druhy, společné a odlišné znaky)
- Opatření ukládaná mladistvým (výchovní, ochranná a trestní opatření)
- Tresty pravidelné a výjimečné
- Alternativní tresty
- Zánik trestů a ochranných opatření

VII.

2. 4. 2007, doc. J. Fenyk

- Orgány činné v trestním řízení:
 - soud (soustava soudů)
 - státní zástupce (státní zastupitelství)
 - policejní orgán (Policie ČR, ...)
- Osoba, proti níž se vede trestní řízení:
 - podezřelý, obviněný, obžalovaný, odsouzený
- Obhájce, poškozený
- Vybrané zajišťovací úkony:
 - domovní a osobní prohlídka, zadržení, vazba
 - zadržení, otevření, záměna a sledování zásilek
 - odposlechy
- Operativně pátrací prostředky

VIII.

16. 4. 2007, doc. J. Fenyk

- Dokazování v trestním řízení, pojem, průběh
- Zvláštní způsoby dokazování
- Rozhodnutí v trestním řízení, pojem, druhy, právní moc a vykonatelnost
- Průběh trestního řízení, základní charakteristika jeho stadií

IX.

23. 4. 2007, prof. V. Kratochvíl

- Trestní právo hmotné a trestní právo procesní jako odvětví vnitrostátního práva, jejich vztah
- Mezinárodní právo veřejné a mezinárodní právo trestní
- Trestní právo mezinárodní (hmotné a procesní)
- Evropské právo (komunitární a unijní)
- Evropské trestní právo:
 - trestní právo evropské (vnitrostátní evropeizované)
 - evropské právo trestní (supranacionální)

X.

30. 4. 2007, doc. J. Fenyk

- Vztah mezinárodního práva a vnitrostátního trestního práva a jeho projevy v legislativě
- Mezinárodní justiční spolupráce v trestních věcech
- Rada Evropy a její význam v oblasti ochrany lidských práv a základních svobod v trestním řízení
- Evropská společenství, Evropská unie a trestní právo

XI.

7. 5. 2007, doc. J. Fenyk

- III. pilíř Smlouvy o Evropské unii se zaměřením na úlohu rámcových rozhodnutí v trestních věcech,
- Evropské instituce pro spolupráci v oblasti justice a vnitra ve věcech trestních, ochrana rozpočtových prostředků Evropských společenství, včetně ochrany Eura,
- Evropská justiční síť,
- EUROJUST,
- EUROPOL,
- OLAF

XII.

14. 5. 2007, doc. J. Fenyk

- Některé projekty v oblasti evropského trestního práva (Evropská ústavní smlouva, Corpus Juris, Evropský modelový trestní zákoník, atd.)

Podmínky zápočtu:

- ***test z látky dané obsahem a rozsahem programu přednášek***

Literatura:

Kratochvíl, V. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. 3. vyd. Brno: MU, 2002, /dotisk 2003/2006 (v redukovaném rozsahu, viz publikovaná Redukce ...)

Novotný, F. a kol. Trestní právo hmotné (obecná a zvláštní část). Plzeň: Vyd. A. Čeněk, 2004

Nett, A. a kol. Trestní právo procesní. Multimediální učební text. 1. vyd. Brno: MU v Brně, 2005

Císařová, D., Fenyk, J. a kol. Trestní právo procesní. 4. podstatně přepracované a aktualizované vydání, Praha: Linde, 2006

Fenyk, J., Kloučková, S. Mezinárodní justiční spolupráce v trestním řízení, 2. vydání, Praha: Linde, 2005

Aktuální otázky europeizace trestního práva, *Iuridica* 2/2005, *Acta Universitatis Carolinae*
Ochrana základních práv a svobod v procesu europeizace trestního práva, *Iuridica* 1/2006, *Acta Universitatis Carolinae*

Fenyk, J., Jílek, D.: *Corpus Iuris*, Základní trestněprávní ustanovení k zajištění ochrany finančních zájmů Evropské unie, překlad do češtiny, Brno: soukromé vydavatelství Sypták, 1998.

Fenyk, J., Kloučková, S.: *Corpus Juris* 2000, Trestněprávní ustanovení za účelem ochrany financí Evropské unie, překlad do češtiny, Brno: soukromé vydavatelství Sypták, 2001.

Fenyk, J.: Veřejná žaloba, díl první, Příručka Ministerstva spravedlnosti, Praha, 2001.

Pikna, B. Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek v evropském právu (oblast policejní a justiční spolupráce). Praha: Linde, 2003

Polák, P. Úprava mezinárodní právní pomoci v trestních věcech v rámci EU s přihlédnutím k ochraně jejích finančních zájmů. Brno: MU v Brně, 2003

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, trestní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů

Brno 23. 1. 2007